

Sygn. akt VIII U 1460/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2021 r.

Sąd Okręgowy w G. VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Anna Capik-Pater
Protokolant	Agata Kędzierawska

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2021 r. w Gliwicach

sprawy C. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołań C. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 30 października 2020 r. **nr** (...)

14 grudnia 2020 r. **nr** (...)

oddala odwołania.

(-) sędzia Anna Capik-Pater

Sygn. akt. VIII U 1460/20

UZASADNIENIE

Decyzją z 30 października 2020r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu C. D. prawa do emerytury górniczej w oparciu o art. 50a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 291 ze zm.), ponieważ nie osiągnął on 25 – letniego okresu pracy górniczej, a jedynie 13 lat, 7 miesięcy i 21 dni takiej pracy. W uzasadnieniu ZUS wskazał, że do pracy górniczej nie uwzględnił ubezpieczonemu okresów zatrudnienia od 16 grudnia 2015r. do 31 marca 2017r., ze względu na łączone stanowisko i równoczesny brak wykazu zjazdów pod ziemię, jak również okresu od 1 maja 2007r. do 31 marca 2012r. i od 1 kwietnia 2017r. do nadal, bowiem zajmowane przez niego w tym czasie stanowisko nie figuruje w wykazie stanowisk na których praca zaliczona jest do pracy górniczej, tj. w zarządzeniu Ministra P. Polityki Socjalnej z 23 grudnia 1994r.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu wskazał, że w jego przypadku winien znaleźć zastosowanie art. 39 wyżej powołanej ustawy.

Decyzją z 14 grudnia 2020r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 39 ustawy emerytalnej, ponieważ do dnia 1 stycznia 1999r. nie osiągnął on 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego. Ponadto do tej samej daty nie wykazał co najmniej 5 lat pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią. ZUS uwzględnił bowiem jedynie 15 lat, 7 miesięcy i 9 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym jedynie 9 miesięcy pracy pod ziemią.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu wskazał, że w jego przypadku winien znaleźć zastosowanie art. 39, w zw. z art. 46 wyżej powołanej ustawy, co spowoduje, że będzie się legitymował 25 letnim stażem pracy na dzień 31 grudnia 2008r., a nie jak to przyjął ZUS w oparciu o art. 39, w zw. z art. 184 na dzień 1 stycznia 1999r. Dodatkowo wskazał, że w jego ocenie przepracował pod ziemią, nie mniej niż 13 lat, 7 miesięcy i 21 dni, co zresztą potwierdził ZUS w uzasadnieniu pierwszej z zaskarżonych decyzji.

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniach zaskarżonych decyzji. Podkreślił ponadto, że odwołujący nie spełnił jednego z podstawowych warunków nabycia prawa do emerytury w oparciu o art. 46 ustawy emerytalnej, bowiem do 31 grudnia 2008r., nie ukończył on wieku emerytalnego obniżonego o 4 lata i 5 miesięcy wykazanej przez niego pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony C. D. urodził się (...)

Prawomocną decyzją z 28 kwietnia 2015r., organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury górniczej argumentując, że wykazał on jedynie 12 lat, 10 miesięcy i 26 dni pracy górniczej, w tym 12 lat, 10 miesięcy i 26 dni pracy górniczej wymienionej w art. 50c, ust. 1.

W dniu 24 lipca 2020r. ubezpieczony ponownie złożył wniosek o emeryturę. Do wniosku dołączył dokumenty potwierdzające wykonywanie przez niego pracy górniczej pod ziemią.

Zaskarżoną decyzją z 30 października 2020r., ZUS odmówił odwołującemu prawa do emerytury górniczej w oparciu o art. 50a ustawy emerytalnej. W uzasadnieniu wskazano, że ubezpieczony nie osiągnął 25 – letniego okresu pracy górniczej, a jedynie 13 lat, 7 miesięcy i 21 dni takiej pracy. ZUS wskazał ponadto, że do pracy górniczej nie uwzględnił ubezpieczonemu okresów zatrudnienia od 16 grudnia 2015r. do 31 marca 2017r., ze względu na łączone stanowisko i równoczesny brak wykazu zjazdów pod ziemię, jak również okresu od 1 maja 2007r. do 31 marca 2012r. i od 1 kwietnia 2017r. do nadal, bowiem zajmowane przez niego w tym czasie stanowisko nie figuruje w wykazie stanowisk na których praca zaliczona jest do pracy górniczej, tj. w zarządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 23 grudnia 1994r.

W odwołaniu od powyższej decyzji, ubezpieczony zawarł wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu wykonywania pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres co najmniej 5 lat.

W dniu 14 grudnia 2020r. ZUS wydał drugą zaskarżoną decyzję odmowną.

ZUS uwzględnił skarżącemu, na dzień 1 stycznia 1999r., 15 lat, 7 miesięcy i 9 dni okresów składkowych uzupełnionych okresami nieskładkowymi, w tym 9 miesięcy pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy i tym samym jego wiek emerytalny nie może zostać obniżony wobec niewykazania co najmniej 5 lat pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Niezależnie od powyższego organ rentowy uwzględnił odwołującemu, na dzień 31 grudnia 2008r., ponad 25 lat okresów składkowych uzupełnionych okresami nieskładkowymi, w tym 4 lata i 1 miesiąc pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią.

Udokumentowany okres pracy górniczej nie uprawnia ubezpieczonego do obniżenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 27 pkt 1, bowiem nie wykazał on wymaganych 5 lat pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią.

Sąd miał na uwadze, że przepis art. 46 przewiduje, iż wszystkie określone w nim warunki należy spełnić do 31 grudnia 2008r. Dotyczy to również obniżonego wieku emerytalnego. Ubezpieczony w dniu 31 grudnia 2008r. miał 47 lat, zatem, aby zastosować dla niego obniżenie powszechnego wieku emerytalnego (65 lat), do tej wartości, tj. o 18 lat, musiałby on wykazać pracę górniczą, wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią, w wymiarze 36 lat.

Sąd ustalił nadto, że ubezpieczony przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, jednak równocześnie z wnioskiem emerytalnym, zgłosił wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE, na rzecz dochodów budżetu państwa.

Niezależnie od powyższego Sąd ustalił, że organ rentowy uwzględnił odwołującemu, 13 lat, 7 miesięcy i 21 dni pracy górniczej, w tym 13 lat, 7 miesięcy i 21 dni pracy górniczej wymienionej w art. 50c, ust. 1.

Ubezpieczony pracował pod ziemią w następujących okresach:

- od 3 listopada 1986r. do 31 lipca 1993r. w KWK (...),
- od 1 sierpnia 1993r. do 30 grudnia 2002r. w B. Spółce (...),
- od 1 lutego 2003r. do 30 kwietnia 2007r., od 1 kwietnia 2014r. do 15 grudnia 2015r., w (...) S.A.

W oparciu o sporządzone przez (...) S.A. wykazy zjazdów, w kontekście stanowisk zajmowanych przez ubezpieczonego, Sąd ustalił, że w okresie od 1 maja 2007r. do 31 marca 2012r., od 16 grudnia 2015r. do 31 marca 2017r. i od 1 kwietnia 2017r. do nadal, ubezpieczony nie wykonywał pracy górniczej w rozumieniu ustawy emerytalnej. Tym bardziej jego pracy, w tych okresach, nie można zaliczyć do pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią.

Powyższe pozwala na uznanie, że po odliczeniu okresu pracy górniczej, tzw. mieszanej, tj. wykonywanej częściowo pod ziemią, a częściowo na powierzchni i równoczesnym odliczeniu okresu urlopu bezpłatnego, ubezpieczony legitymuje się okresem 4 lat i 5 miesięcy pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią, w tym takiej pracy wykazanej na dzień 31 grudnia 2008r., w wymiarze 4 lata i 1 miesiąc.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego i akt osobowych odwołującego, dołączonych do akt niniejszej sprawy. Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz do rozstrzygnięcia sprawy. Wprawdzie odwołujący kwestionował ustalenia Sądu w zakresie uwzględnionego stażu pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią, jednak Sąd postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 16 czerwca 2021r., na podstawie art. 2352 § 1, pkt 2 k.p.c., oddalił wniosek dowodowy ubezpieczonego o przesłuchanie świadków na okoliczność wykazania charakteru jego pracy górniczej w spornych okresach, uznając, że dowód ten zmierza do wykazania faktu nieistotnego dla rozstrzygnięcia sprawy, wobec niespełnienia przez odwołującego pozostałych przesłanek nabycia prawa do emerytury górniczej oraz emerytury z obniżonego wieku emerytalnego i to zarówno na podstawie art. 184, w zw. z art. 39, jak również na podstawie art. 46, w zw. z art. 39 ustawy emerytalnej.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania ubezpieczonego nie zasługują na uwzględnienie.

Odnosząc się na wstępie do pierwszej z zaskarżonych decyzji, Sąd zwraca uwagę, że bezspornym pomiędzy stronami było, że odwołujący nie wykazał 25 lat pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1, czego bezwzględnie wymaga art. 50a, ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2021r. poz. 291, ze zm.). Okoliczność ta wynika również z odwołania ubezpieczonego od pierwszej z zaskarżonych decyzji, gdzie wprost wskazał on, że nie domaga się prawa do emerytury górniczej. Domaga się natomiast prawa do emerytury z obniżonego wieku emerytalnego.

Przechodząc do dalszych rozważań należy podkreślić, że zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składowy i nieskładowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl art. 184 ust 2 ustawy emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Na podstawie cytowanych przepisów, prawo do emerytury w obniżonym wieku, przysługuje ubezpieczonemu, który w dniu wejścia w życie ustawy tj. 1 stycznia 1999r. spełnił warunki w zakresie posiadania ogólnego stażu pracy oraz pracy wykonywanej w warunkach szczególnych a nie osiągnął wymaganego wieku. Ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 39 czy art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. pod warunkiem nieprzystąpieniu do OFE. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Stosownie do treści przepisu art. 39 cytowanej ustawy, ubezpieczonemu, urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949r., spełniającemu warunek określony w art. 27 pkt 2 i niespełniającemu warunków wymaganych do uzyskania górniczej emerytury na podstawie art. 50a, który ma co najmniej 5 lat:

- 1) pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, albo
- 2) pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywcę w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w kopalniach otworowych siarki,

wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 pkt 1, obniża się o 6 miesięcy za każdy rok takiej pracy, nie więcej jednak niż o 15 lat.

Natomiast zgodnie z art. 46 prawo do emerytury na warunkach określonych w art. 29, 32, 33 i 39 przysługuje również ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. a przed dniem 1 stycznia 1969r., jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

2) warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnił do dnia 31 grudnia 2008r.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało zatem ustalenie, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu obniżonego wieku.

Odwołujący bezspornie nie wykazał, na dzień 31 grudnia 1998r., 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, bowiem żeby wykazać 25 lat takich okresów, musiałby rozpocząć pracę w wieku 12 lat, na co nie pozwalały obowiązujące w tym czasie przepisy prawa pracy. Okoliczność ta nie była zresztą sporna.

Wobec powyższego, jak również z uwagi na stanowisko procesowe odwołującego, należało zbadać, czy wobec ubezpieczonego znajdzie zastosowanie art. 46 ustawy emerytalnej, co pozwoliłoby na ustalenie dla niego ogólnego stażu pracy na dzień 31 grudnia 2008r. w wymiarze przekraczającym 25 lat.

Wprawdzie przepis art. 46 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przewiduje możliwość, uwzględnienia przy ustalaniu prawa do emerytury wcześniejszej, spełnienia wymienionych w tym przepisie warunków do przyznania emerytury wcześniejszej dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948r. a przed 1 stycznia 1969r., jednak przepis ten w przeciwieństwie do art. 184, wymaga łącznego spełnienia wszystkich określonych w nim przesłanek do 31 grudnia 2008r., w tym również warunku ukończenia obniżonego wieku.

Ubezpieczony (...) ukończył 47 lat, natomiast przy niekwestionowanym przez ZUS okresie 4 lat i 1 miesiąca pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią niemożliwe było w jego przypadku obniżenie wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 27 pkt 1, bowiem nie wykazał on 5 pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią.

Wprawdzie ubezpieczony podnosi, że ZUS winien mu uwzględnić wszystkie okresy jego zatrudnienia w górnictwie, do pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią, gdyż uwzględnienie udowodnionych przez niego okresów pracy w górnictwie, jako w całości wykonywanych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią, pozwoli niewątpliwie na obniżenie mu wieku emerytalnego. Nie bierze on jednak pod uwagę, iż w kontekście jego uprawnień do emerytury z obniżonego wieku, na podstawie art. 46 ustawy emerytalnej, uwzględnione mogą zostać wyłącznie okresy pracy wykazane do 31 grudnia 2008r., jak również obniżonego na ich podstawie wieku do wieku jaki osiągnął on w tej dacie. Wiek ubezpieczonego w dniu (...) wynosi 47 lat. W konsekwencji aby zastosować dla niego obniżenie powszechnego wieku emerytalnego (65 lat), do tej wartości, tj. o 18 lat, musiałby on wykazać pracę górniczą, wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią, w wymiarze 36 lat, co biorąc pod uwagę rachunek matematyczny, jest niemożliwe dla wykazania dla osoby w wieku 47 lat.

W ocenie Sądu ubezpieczony niewątpliwie warunku wiekowego nie spełnił do końca roku 2008 i z tego względu w jego wypadku nie może znaleźć zastosowania art. 46 ustawy o FUS.

Reasumując, Sąd ustalając, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. nie udokumentował 25 lat składkowych i nieskładkowych stwierdził, że C. D. nie spełnia jednego z podstawowych warunków niezbędnych do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184 w związku z art. 39, ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Nadto na dzień 1 grudnia 2008r. nie wykazał 36 lat pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią, zatem nie spełnił także jednego z podstawowych warunków niezbędnych do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 46 w związku z art. 39, a tym samym jego odwołanie jest nieuzasadnione. Nadto ubezpieczony nie wykazał 25 lat pracy górniczej.

Mając na względzie wszystkie powyższe rozważania, Sąd uznał iż zaskarżone decyzje są prawidłowe i na podstawie art. 47714 § 1 k.p.c. oddalił odwołania.

sędzia Anna Capik – Pater